

Vårt Laxå

EN TIDNING FÖR DIG SOM BOR I LAXÅ KOMMUN #1/2016

**Första
jobbet något
att bita i**

Sidorna 6-7

**Bäst i Laxå
enligt barnen
i klass 5B**

Sidan 8-9

LEDARE

Vår styrka tar oss mot framtiden

L agom stort. Nära till allt. Tryggt. Det är tre faktorer som är bra med Laxå kommun, enligt de personer som svarat på sista-sidans enkät i det här numret av Vårt Laxå.

Och jag vill lägga till: framåtandan, medmänskligheten, generositeten. Unga företagare satsar med glöd och tillförsikt i vår kommun och vill värna och utveckla det vi har tillsammans. Det är glädjande!

Det är också djupt tillfredsställande att kommuninvånarna så självklart visar sin medmänsklighet när flyende från krig och förföljelse söker skydd här. I Vårt Laxå berättas hur föreningar, kyrkor och andra frivilliga hjälper till med en omsorg som är imponerande. Även kommunen organiserar sig för att klara de krav som ställs bland annat genom skapandet av integrations- och arbetsmarknadsenheten och att öka anslaget till fonden för organisationer och föreningar som vill bidra i arbetet.

Alla insatser är viktiga när det gäller att välkomna kommunens nya medborgare i gemenskapen så att de kan skapa sig ett eget liv här, trivas, väljer att stanna och får kommunen att växa.

Vi är en god bit på väg och den vägen leder till en bra framtid för oss alla!

Bo Rudolfsson (KD)
kommunstyrelsens
ordförande

Maxad bild lyfter Laxå!

Nu hugger Laxå kommun tag i arbetet med den egna bilden gentemot omvärlden. Målet är att namnet Laxå ska ge de bästa vibrationer hos allmänheten så att människor och företag flyttar hit, näringslivet blomstrar och turisterna övernattar.

– Det är nödvändigt att Laxå som geografisk plats, där Tived, Röfors, Finne-rödja, Hasselfors och övrig landsbygd ingår, förmedlar positiva värden och känslor till de personer som funderar på ny bostad, en anställning, en företagsetablering eller nybyggnation av flerbostadshus.

Det säger Hans Traav, kom-

munens näringslivsutvecklare och kommunikatör som leder projektet. Arbetet med Laxå-bilden innebär både att diskutera värdegrund och varumärke.

– Värdegrunden beskriver kommunens förhållningssätt och är utgångspunkten gentemot medborgare, brukare, förtroendevalda och medarbetare. Varumärket hjälper oss kommunicera trovärdigt, effektivt och konsekvent.

Det ger också förutsättningar att skapa mer positiv och attraktiv bild av Laxå.

När kommuninvånare dessutom involveras skapas engagemang och delaktighet och alla blir effektiva Laxå-ambas-

sadörer som talar gott om sin hembygd.

Redan har flera workshops ägt rum. Efter en chefsdag i mitten av februari pågår nu ett arbete ute på kommunens arbetsplatser där dessa frågor ventileras. Politiker och förtroendevalda är också involverade i jobbet.

– Det är viktigt att det vi nu skapar håller över tid. Vi ska hitta vår identitet, det vi verkligen är. Det sker genom att vi plockar ut ett antal värden som vi sedan använder för att marknadsföra den geografiska platsen Laxå.

Företagarna inbjuds under mars att diskutera varumärket och även näringslivsdagen den 2 maj ägnas denna fråga med föredragshållare kring ämnet. Tanken är att projektet sträcker sig till november/december då det blir dags att sjösätta Laxå värdegrund och varumärke.

Förstasidesbilden:

Isabelle Nurme började sommarjobba på Burger King i Laxå när hon var 15 år. Nu är hon 21 år och har avancerat till restaurangchef! För Isabelle blev sommarjobbet ett lyckokast som hon rekommenderar andra att testa.

Vårt Laxå

Tidning utgiven av Laxå kommun

Ansvarig utgivare: Harry Lundin.

Redaktionskommitté: Anna Eriksson, Mats Fransson, Harry Lundin, Mari Selin, Hans Traav.

Produktion: Axelsson & Jansson Media AB, text och foto, EC Media AB, layout och redigering.

Tryck: Laxå Tryckeri.

Kontakt: Laxå kommun, Postgatan 2-4, 695 80 Laxå, tel: 0584-47 31 00, hemsida: www.laxa.se
Nästa nummer utkommer i juni 2016.

Härligt med mat efter en förmiddag i skogen. Praktikanten Evelina Persson och förskolläraren Maria Skoglund serverar barnen Alva Hellström, Julia Sandin, Molly Andersson, Jasper Sannö och Pan Szanto torsk med äggsås.

Lyxigt hemlagad torsk med äggsås i förskolan

Torsk med äggsås eller kyckling och ris! Det smakar ju finemang, hemlagat från grunden som det är av ordinarie kocken Mona Andersson eller hennes vikarie Päivi Tiihonen i köket i Tiveds förskola.

Ekologiskt, närodlat och gärna vegetariskt är ledorden för menyn på förskolan vid Tivedens sluttning ner mot Unden.

– All mat lagas här och vi beställer matvarorna från den lokale handlaren i Tived, säger Päivi Tiihonen.

De tolv inskrivna barnen har därmed lyxen att känna doften från matlagningen på förstubron när de kommer in från utevistelsen i skogen hungriga som Tivedsvargar.

På Tiveds förskola är skogen en del av den pedagogiska

Glada kocken Päivi Tiihonen och förskollärare Lena Bergström förbereder serveringen.

miljön och utevistelse är en viktig del av dagen. Den främjar fysisk aktivitet, ger barnen motorisk träning och inspirerar till mycket lek. Hemlagad mat ger extra plus.

– Det är helt underbart! säger Maria Skoglund, förskol-

lärare. Maten gör så mycket för barnens aptit. Det doftar härligt och barnen blir sugna att äta.

Personalen bestämmer själv menyn och leverantören Mikael Wallin i Tiveds handlar gärna hem det förskolan vill ha vad gäller närodlat och ekologiska produkter.

– Vi försöker äta miljövänligt och efter säsong, säger Lena Bergström. På vintern blir det mycket morötter, vitkål och kokta grönsaker, under sommarhalvåret mer tomater, gurka, grönsallad och bär.

Korven är reducerad på matsedeln, och bara ibland serveras bacon.

Monas raggmunk, tacos eller korv stroganoff kan det vankas när något av barnen fyller år för då får födelsedagsbarnet bestämma menyn!

Bygglov: Glöm inte startbeskedet

När du ska börja bygga räcker det inte med bara bygglov. Byggnämnden måste först utfärda ett startbesked annars riskerar du höga böter.

Sydnärkes Byggförvaltning har på senare tid fått ärenden som handlar om böter, så kallade sanktionsavgifter. Läs noga vad som står i beslutet om bygglov för att undvika påföljd!

Det är mycket viktigt att du kontrollerar om startbesked redan har beviljats, eller om det ska föregås av ett så kallat tekniskt samråd innan det kan beviljas. Vid ett tekniskt samråd diskuteras bland annat vilken kontroll som behöver finnas för att uppnå de minimikrav som samhället ställer. Inte förrän du är säker på att du har ett startbesked kan du börja bygga.

Att bygga utan startbesked kan bli dyrt:

För enbostadshus 150 kvadratmeter är sanktionsavgiften 96 352 kronor.

För tillbyggnad av enbostadshus 40 kvadratmeter är sanktionsavgiften 27 688 kr (gäller även inglasade uterum).

Tagit i bruk utan slutbesked: För enbostadshus 150 kvadratmeter är sanktionsavgiften 19 270 kr.

För komplementbyggnad på 50 kvadratmeter är sanktionsavgiften 3 766 kr.

Att riva utan startbesked: För enbostadshus 150 kvadratmeter är sanktionsavgiften 56 251 kr.

Komplementbyggnad 50 kvadratmeter är sanktionsavgiften 10 632 kr.

Mer info på vår hemsida www.sydnarkebygg.se

En läcker syrisk måltid väntar hos de nyblivna Laxåborna Yanes-Syrafí. Från vänster: Sara, Reem, Hasan, Sali och Salma.

Hasan och Reem dukar upp – och

Hasan och Reem har bakat syriska ostpiroger, tillagat linsoppa kryddad med spiskummin, kokat en stor kastrull med ris och ugnstekt kyckling på syriskt vis, kabseh. Till detta tillrett en läckert kryddad yoghurtsås.

Flickorna Sara, Sali och Salma har hjälpt till och bakat små figurer av välsmakande deg som ska doppas i soppan.

I kylskåpet väntar en kaka som Reem brukade baka när det kom gäster till hemmet i Damaskus där familjen bodde till för ett och ett halvt år sedan. Det är en vanlig sockerkaka med chokladsmak och ett lager crème caramel ovanpå. Till det serveras starkt arabiskt kaffe.

Det är skillnad på Damaskus och Laxå. Damaskus är en myllrande miljonstad och en av världens absolut äldsta städer, grundad redan 6 300 före Kristus. Laxå har 150 år på nacken som järnvägsknut och industriort. Här bor drygt 3 000 människor.

– Vi tänker stanna i Laxå, säger Hasan Syrafí. Det är bra för barnen att vi bor i ett mindre samhälle och jag och min fru känner att vi kan rota oss i Laxå, hitta vår försörjning och trivas.

Hasan Syrafí har masterexamen i ekonomi och arbetade som revisorschef på ett företag i Damaskus.

Nu gör han praktik på Laxå kommuns ekonomiavdelning. Efter bara ett år i Sverige och

innan han börjat studera på SFI kan Hasan prata så bra svenska att han gör sig förstådd och kan fatta instruktionerna om hur datasystemet fungerar och hur han bland annat ska registrera fakturor och leverantörsreskontra.

– Det går bättre och bättre! Spännande och underbart att ha en arbetsplats, med arbetskamrater!

Tillsammans med Arbetsförmedlingen har Hasan och Reem gjort upp en plan för de närmaste två åren. Här ingår att Hasan ska läsa svenska, validera sina universitetsbetyg och därefter ta en svensk civil-ekonomexamen.

Reem Yanes, som är IT-ingenjör med masterexamen i CIS (kooperativa informa-

tionssystem) och arbetade på ett stort IT-företag i Damaskus, kanske byter yrke och börjar arbeta i förskolan eller skolan.

– Nu har jag olika sysselsättningar här, tre timmar per dag hjälper jag till i Bergskyrkan, i asylmottagningen i Hasselfors och på ABF Laxå.

Familjen Syrafí-Yanes hade ett gott liv i Damaskus. De bodde bra i en lägenhet och kunde göra semesterresor två gånger per år, inom landet och även till andra arabiska länder som Libanon och Dubai.

– Så kom kriget. Det är fem år sedan nu, vi hoppades att det skulle sluta, men situationen förvärrades hela tiden, säger Hasan. Jag hörde bomber när jag gick till arbetet. Min

Saras fina kakor som ska doppas i soppan.

Inget går upp mot en kopp härligt, starkt arabiskt kaffe! Det försäkrar Hasan Syrafi som lagar i ordning den doftande brygden på spisen.

Salma visar sin fina Elsa-klänning för mamma Reem Yanes och Vårt Laxås läsare.

satsar på Laxå

frus jobb och barnens dagis låg efter samma gata och man visste aldrig var nästa bomb skulle slå ned. Risken för kidnappningar var stor. Vi ville inte fly men vi blev tvungna och fick lämna allt.

Reem och barnen flydde först tillsammans med Reems mamma och bröder, den vanliga flyktvägen med båt från Turkiet till Grekland och gömda i en bil genom Europa. Hasan gav sig iväg tre månader senare.

Nu bor de alla i Laxå, medan Hasans två systrar och deras familjer bor i Kristianstad, den tredje i Oman på Arabiska halvön.

Kvar i Damaskus är Hasans mamma och Reems pappa, för dem är oron konstant.

– Men vi försöker hålla kontakten varje dag!

Drömmen finns om att en gång återvända, men den är långt borta.

– Vi satsar på Laxå och ett bra liv här! Nu har våra barn det de behöver, fred och att vara tillsammans med sina föräldrar.

Det är bara en sak som bekymrar Hasan och Reem. Det är den demoniserande och generaliserade bild som ibland ges av araber och muslimer på sociala medier och i nyhetsmedia

– Ni ska veta att araber och muslimer är jättesnälla! Vi gillar andra folk och älskar främlingar! Vår familj ska göra allt vad vi kan för att ge Laxåborna den rätta bilden av syrierna!

Anders tror på en glasklar framtid

Efter tolv år som anställd satsade Anders Danielsson på eget och startade Laxå Glasmästeri som gör allt inom glas och plast.

– Jag såg med tiden som anställd på ett glasmästeri i Askersund att Laxå blev mitt nav för en verksamhet inom glas då fler och fler arbeten som jag utförde var just i Laxå med omnejd.

Firman öppnade den 10 december förra året och telefonen har ringt från första dagen trots att det är lågsäsong den här tiden!

Som egen har Anders Danielsson skaffat sig mobil glasverkstad i form av en buss. Han utökar också sin kompetens för att möta framtidens utmaningar i yrket och försäkringsbolagens krav för att få byta bilrutor på moderna bilar som har en eller flera sensorer i eller bakom vindrutan.

– Att ”bara” byta en vindruta har fått en ny innebörd. Det glasmästeri som ska byta en ruta på en modern bil måste kunna datatekniken som rör kalibrering av sensorer som hjälper till att styra torkare,

ljusavbländning, köassistans (som ser till att bilen har rätt avstånd när du kör med farthållare), kollisionsvarning, filhållningshjälp – ja, listan kan göras lång. Den som byter en vindruta på en bil som har dessa sensorer måste naturligtvis se till att de fungerar efteråt.

Det finns 300 auktoriserade bilglasmästerier i Sverige som har att möta de högre krav på kalibreringsutrustningar som kommer 2017. På Laxå glasmästeri är man redan rustad för de nya kraven.

– Jag och två kollegor var på den första kursen i Sverige som Glasbranschföreningen anordnade! Vi har också den nyaste och bästa utrustningen att laga stenskott med vilket blir vanligare och vanligare.

Det säljs 300 000 nya bilar varje år och med alla gamla bilar, truckar och maskiner samt fastigheter och hus, inte minst fritidshus och båtar, på marknaden varje år, tror Anders Danielsson att underlag finns för hans firma.

– Det känns som att det går bra för Laxå och att det är bra folk och företagare här! Därför vågar jag satsa!

Anders Danielsson och Mattias Ingeroth byter traktorruta i nya glasfirman.

Burgare en bra början för unga

Isabelle Nurme från Laxå hade inte som plan att göra karriär i restaurangbranschen. Sommarjobbet på Burger King på Rastpunkt tog hon för att tjäna lite pengar efter nian.

Då var hon 15 år, nu är hon 21 och i november förra året blev hon restaurangchef!

– Det trodde jag aldrig! Jag tänkte utbilda mig inom hundsport och försörja mig på det. På höstterminen efter högstadiet testade jag hundsportgymnasiet i Forshaga men hoppade av, åkte hem och började jobba helger på Burger King vid Rastpunkt.

Hon tackade ja till alla pass hon erbjöds och arbetade även helger under gymnasiestudierna på handelslinjen i Kumla.

– Efter studenten 2013 gick jag på som dagarbetare och i augusti samma år blev jag arbetsledare för att i januari 2015 bli biträdande restaurangchef.

Burger King är den arbetsplats i Laxå kommun där flest ungdomar i bygden hittar sitt första sommarjobb och är numera kommunens största ungdomsarbetsplats.

Även Jimmy Bourelius började jobba där när han gick i skolan. Han äger och utvecklar nu verksamheten i Laxå tillsammans med Robin Eng. Kompanjonerna har under 2015 öppnat två nya restauranger, i Karlskoga och Mariebergs köpcentrum, söder om Örebro. De tre restaurangerna har i dag tillsammans 160 anställda, de flesta ungdomar under 25 år.

Robin Eng är delägare i de tre hamburgerrestaurangerna och beredd på att rycka in överallt. Här gäller det skyltlagning.

Jimmy Bourelius är med sina 29 år äldst i företaget!

– Vi tar in 10 nya varje år. Vår ambition är att få ungdomarna att trivas med sitt arbete så att de stannar några år. För ganska många blir restaurangen också yrkesvalet med fast anställning och där man stannar längre tid.

16 år är åldersgränsen för arbete i Burger King, då kan man arbeta i alla stationer, grill, fritering, städning och kassaarbete.

– När du arbetar här skiftar du från uppgift till uppgift, vilket gör jobbet omväxlande, säger Isabelle Nurme. Som arbetsledare ringer du in folk, leder skiften och utbildar personal. Som chef tillkommer lönehantering, rapporter, ekonomi.

Burger King i Laxå sysselsätter 50 personer och omsätter 12 miljoner kronor. Här

tillverkas en halv miljon hamburgare per år och den som gästar restaurangen äter i genomsnitt för 90 kronor. Lönen är 116 kronor i timmen, till det kommer ob-ersättningen för kvällar och helger som är 21 kronor.

Utmaningen nu för Jimmy Bourelius och Robin Eng är att få snurr på restaurangerna i Karlskoga och Marieberg.

– Det är jättekul! säger Jimmy Bourelius. Det här är en rolig och stimulerande bransch där du får träffa nya människor och jobba med ungdomar och dessutom ägna dig åt utbildning, vilket också är utvecklande!

Som ung företagare i länet träffade Jimmy Bourelius prins Daniel på Örebro slott i april förra året då han bjudits in att delta av Ingenjörsvetenskapsakademins prins Daniel Fellowship och Entreprenörskapsprogram.

– Han och jag talade om hur det är att expandera en verksamhet, om glädjeämnen och svårigheter. Vi pratade också kostcirkel.

För Isabelle Nurme blev sommarjobbet på Burger King ett lyckokast och något hon rekommenderar andra unga.

Dessutom får du kändiskoll. Linda Bengtzing, Christer Sjögren, Björn Skifs, dansbanden Barbados och Sannex, Rolf Lassgård, har handlat hamburgare i Laxå och prins Daniel har aviserat sin ankomst (ovisst när) för att kolla de nyckelhålmärkta produkterna!

På sex år avancerade Isabelle Nurme

Jimmy Bourelius prisad

⇒ En framgångsrik entreprenör som satt Laxå kommun på kartan och även jobbat hårt för att ge ungdomar arbete. Jimmy Bourelius blev Årets företagare i Laxå kommun 2015!

– En mycket stor ära! Särskilt mot bakgrund att det finns så många duktiga företa-

från sommarjobbare till restaurangchef. Nu basar hon för Burger King i Laxå.

Laxåföretagare

gare här och dessutom en bra företagare.

För Jimmy blev utmärkelsen en glad och hedersam överraskning och diplomaten har han satt upp på väggen hemma i hallen på Postgatan i Laxå.

– Så att jag ska se det varje dag!

Framgångsrike Jimmy Bourelius är i dag delägare i tre Burger King-restauranger.

Pulkorna får vänta när byalaget kör bio

Från krig i Syrien till skrätt och pulkaåkning i Hasselfors. Kontrasten kan inte bli större för flyktingbarnen i kommunens evakueringsboende i Hasselfors.

Men byalaget gör vad man kan för att underlätta för familjerna när de tillfälligt bor på orten.

– Sedan i november hyr vi ut bottenvåningen till Migrationsverket. Där serveras mat tre gånger per dag, säger Ivan Persson, ordförande i Hasselfors byalag. Därefter funderade vi vidare på vad vi kunde göra för barnen och då kom filmvisning på tal.

Sedan efter jul bjuder Hasselgården på film varje lördag. Det är barnfilmer, ofta tecknat, och gjorda på ett sätt så det går att förstå vad filmen handlar om utan att kunna språket. Byalagets Ahti Parkkonen är en av maskinisterna som köper in och kör filmerna:

– Det blir ett uppskattat

På Alla hjärtans dag kompletterades filmvisningen med bakelser tillverkade av Ulla Persson och serverade av maken Ivan.

avbrott i vardagen för de här barnen.

För att barnen skulle kunna tillgodogöra sig vintern och vad den innebär av utelek köpte byalaget dessutom in 15 pulkor och hjälmar som nu används av barnen i backarna.

Hasselfors byalag fick förra året ett bidrag på 16 000 kronor ur föreningsfonden för integrationsverksamhet för sina insatser.

Pulkorna fick vänta utanför när barnen med föräldrar från kommunens evakueringsboende gick in på Hasselgården för att titta på bio. På repertoaren stod "Flykten från hönsgården".

Hans Traav, näringslivsutvecklare i Laxå kommun, och läraren Susanne Urberg, håller entusiastiskt fram klass 5B:s tavla över bra saker i kommunen. Tavlan har till vänster Axel Eriksson, Mowgli Karlsson, Olle Larsson och William Bichis. Och från vänster närmast framför skylten: Hanna Ohlén, Klara Karjalainen, Martin Kallberg, Malva Lundh, Jonna Ekshagen, Isak Jinnestrand, Melker Magnusson Åkerblad samt längst fram från Céline Dhaouadi, Idde Ahlström, Kevin Westlind, Adriana Måns Häyrinen-Persson, Tobias Bodin, Elvira Bergqvist och Robin Bohlin. Sjuka den här dagen var Amanda Hagman och Mi Schön.

Klass 5B listar Laxås bästa

”Tiveden, många sjöar, bra läge, ridhus, motorstadion, Laxå IF, trevliga människor, vårdcentralen, världens bästa lärare, fin bio, många flyktingar, bra förskolor.”

Eleverna i klass 5B i Centralskolan kom på nästan hundra bra saker med Laxå kommun när deras lärare Susanne Urberg bad dem tänka positivt kring sin hemort i höstas.

Hon lade ut en bild på allt

det positiva på sin Facebook-sida och kommunens näringslivsutvecklare och kommunikatör Hans Traav snappade upp bilden.

– Jag såg elevernas fantastiska arbete och bad att få komma på besök. När jag klev in i klassrummet hade de redan satt sina tankar på pränt på en stor färgglad tavla. Resultatet blev toppen!

Nu ska elevernas arbete tjäna som inspiration när Laxå

tar tag i arbetet med att stärka bilden av kommunen.

– Jag ska träffa kommunens personal och representanter för företagen i Laxå, då ska jag visa bilden så vi kan prata om hur vi kan marknadsföra allt det positiva som eleverna i 5B pekar på, säger Hans Traav.

Sedan vill eleverna att bilden ska skickas till Lilla Aktuellt på Sveriges Television så deras arbete blir känt över hela Sverige.

Först på bästa-listan:

”Kanske är jag lite av en extrafar”

Sprängar-Helge Jakobsson i Sannerud finns med på klass 5B:s tavla över bra saker i Laxå.

– Det var hedersamt! Men jag är ju en vanlig bonnpojke utan krusiduller!

Är hans egen kommentar till utnämningen och lägger till som en möjlig förklaring:

– Kanske är jag lite av en extrafar till bygdens ungar. De får följa mig på jobb, bära grejer åt mig och titta närmare på grävmaskinen.

Helge Jakobsson är bergsprängare och äger firman Spräng & Svetsmek i Laxå. Han är dessutom en fest-

En tillgång för Laxå: Sprängar-Helge Jakobsson, Sannerud, i full bergsprängarmundering.

arrangör och fixare av stora mått. Han är engagerad i Tiveds IF och hembygdsföreningen och är den som tog initiativ till Sanneruds-marken för tjugo år sedan.

– Vi firar jubileum i år!

Han arrangerar också bordshockeyturneringar till ungar, nas förtjusning och ställer upp och löser Sannerudsbarnas praktiska vardagsproblem eller om någon kört i diket och behöver dras upp.

– Ring till Helge! Och hjälpen kommer som ett brev på posten.

– Min far sa till mig ”Ska du göra nåt ska du göra’t riktigt!” och den devisen lever jag efter.

Helge Jakobsson har fått flera utmärkelser för sitt hembygdsengagemang. Han fick Laxå kommuns hederspris 2003 och Sveriges hembygdsförbunds hedersnål 2012.

– Att hamna på klass 5B:s tavla är också en fin belöning!

är sammanställt av: Högst upp till Kågström, Adam Bursic, Linnea Lindahl, n Handfast, Jamie Bichis, Gill Johansson,

a sidor

Arkivbild

Arkivbild

Arkivbild

Maten är klar och tid för en dans i Tivedstorps kök till afghanska popsångerskan Aryana Sayids sång från Youtube.

Mansa Hashemi har lärt sig tova en tavla av Marie Lyhammar.

Medmänniskor på middag

Det är full aktivitet vid grytorna i Tivedstorps kök. En busslast med flyktingar från Hemgårdens asylboende i Laxå har åkt in i nationalparkens djupaste skogar för att laga mat och äta middag tillsammans med Tivedsbor.

Kallt, ruggigt, och mulet väder ute, men varmt och mysigt inne med en väldoft som sprider sig från köket och ökar på förväntan inför middagen.

Där är Ghorista Madjidi i full färd med att röra i grytor med ris och lamm och Shukrie

Abbasi skär tomater till en sallad. Att laga hemlandet Afghanistans traditionella rätter och middag till många kräver mycket omsorg och därmed tid. Det visade matlagningen förra gången i Tivedsskolan när det tog till långt in på kvällen innan det blev dags att sätta sig till bords. Den här gången började maten därefter förberedas redan dagen innan, för att det inte skulle bli för sent innan den kunde serveras.

Det är fjärde gången som Hemgårdens asylsökande kommit till Tiveden genom Tiveds-

bornas försorg. Varje gång har bussen fyllts snabbt eftersom utflykterna uppskattas mycket. Det finns ett sug efter avbrott i vardagen och kontakt med infödda svenskar.

– Vad kan man göra som medmänniska? Det var en fråga vi ställde oss här i Tiveden i slutet av förra året, säger Jeanette Håkansson i Hägeboda.

Eftersom det inte fanns några flyktingar i trakten beslutade man sig för att bjuda in intresserade och busa upp dem och ordna aktiviteter tillsammans i Tivedsskolan.

– Vi gjorde rundtur med guide i buss två gånger, först till Lucia och en gång med SFI-studenter i Laxå i januari. Båda gångerna avslutade vi med fika, samtal och umgänge i Tiveds skola, säger Martha Thernsjö.

För att få styrning på aktiviteterna vände sig Tivedsborna till de ideella föreningarna i Tived som LRF, Tiveds hembygdsförening, Tiveds idrottsförening, TUVA och skolföreningen som stöttar engagemanget.

– Jag har försökt dela med

Ny enhet för alla som behöver stöd: Jobbet i

Barnoveraller, stickade sockor, mössor. När det är vinter i Laxå går det åt värmande kläder till flyktingbarn och givmildheten från Laxåborna är stor.

En del förmedlas via integrations- och arbetsmarknadsenhetens kontor till kommunens evakueringsboende i Hasselfors.

– Här finns 50 platser, säger Jessica Vidberg, chef för enheten som inrättades den 1 januari i år för ett samlat grepp på integrations- och arbetsmarknadsfrågor.

– Enheten har hand om alla målgrupper som behöver stöd i att etablera sig och få ett arbete. Det är jobb som är i fokus, oavsett om det gäller infödda Laxåbor eller nyan-

Jessica Vidberg, enhetschef för Laxå kommuns nya integrations- och arbetsmarknadsenhet.

lända. Det innebär att även kommunens servicelag ingår i enheten liksom hanteringen av flyktingmottagandet och evakueringsboendet.

När flyende söker skydd i Sverige hamnar han eller hon i ett tillfälligt kommunalt evakueringsboende om det inte direkt finns plats i Migrationsverkets anläggningsboende.

Matlagning pågår i Tivedstorps kök. Ghorista Madjidi, Khahali Madjidi, Shukrie Abbasi och Fereshteh Mohammadi lägger upp maten: ris, lamm och kyckling.

mig av mina kunskaper i textilt hantverk, säger Marie Lyhammar, som deltagit i några träffar och haft med sig material för vävning, ullfiltning och tillverkning av vänskapsband.

– Några har varit intresserade av att lära sig detta och för mig är det en utmaning att förklara hur man gör när vi inte har samma språk. Belöningen är glädjen när jag lyckats göra mig förstådd och att flykting-

arna kan lära sig slöjda och ha något att göra när de väntar. Att inte ha något för händerna i den situationen måste vara mycket jobbigt.

För varje gång som Tivedsbor och flyktingar träffats har vänskapsband knutits och telefonnummer utbytts.

– Vi hjälper till med språket och har roligt tillsammans och de här människorna är jätte-

glada över att få kontakt med oss infödda, säger Jeanette Håkansson.

Och det är ömsesidigt, Tivedsborna är glada över att ha fått kontakt med dem.

– Den kontakten har i alla fall lärt mig en massa om integration, säger Martha Thernsjö. Det hjälper också till att lyfta fram omedvetna fördomar och får oss att se att vi alla är män-

niskor med samma behov. De har lärt oss ha roligt med sång och musik en vanlig måndag klockan elva. Det är inte alltid svenskarna spontant drar i gång med sång och dans!

Nu ska Tivedsborna försöka träffa de asylsökande varje vecka kring någon aktivitet. Tivedsföreningarna fick 45 000 kronor i bidrag förra året ur Laxå kommuns föreningsfond.

fokus för Laxåbor och nyanlända

Därefter placeras man på en förläggning som Migrationsverket väljer var som helst i Sverige där det finns plats. Eftersom det är platsbrist i landets kommuner så kan även personer med uppehållstillstånd bli kvar i anläggningsboenden.

När man fått uppehållstillstånd har man rätt till undervisning i svenska på SFI och

instegsjobb, arbetsträning eller praktik via arbetsförmedlingen.

– Det viktiga är att hjälpa människor till ett arbete så fort som möjligt. Bra är förstås också om nyanlända stannar i Laxå och bosätter sig här så att vår befolkning ökar. Därför är kommunens arbete med integration så betydelsefullt, säger Jessica Vidberg.

Laxå kommun erbjuder i dag ett tiotal instegs- och nystartsjobb. Sex personer arbetar i skolan som språkstöd, några är också ute i världen.

I den nya integrations- och arbetsmarknadsenheten ingår förutom Jessica Vidberg, även Maud Pettersson som är projektledare för flyktingguider i Sydärkekommunerna, Åsa Löfvenhaft, integrations-

ordnare och servicelagets tre personal och en praktikant.

FAKTA

I början av mars 2016 var strax över 800 personer inskrivna i kommunen enligt Migrationsverket mottagnings-system.

Vad kostar flyktingmottagningen?

⇒ Kommunen har ekonomisk fördel av att ta emot flyktingar. För varje person mellan 0 och 65 år som söker skydd i Laxå får kommunen 125 000 kronor av Migrationsverket, en summa som ska räcka under två år att stötta den personen så att han eller hon kan klara sin egen försörjning och boende.

För personer över 65 utgår 78 200 kronor. Dessa belopp gäller från den 1 januari 2016. Tidigare var beloppen 82 700 respektive 51 800 kronor.

– Faktum är att vi går runt ekonomiskt vad gäller flyktingmottagandet, säger Jan Hallemark, ekonom på Laxå kommun. Därför fonderar vi medel för framtida bruk. Behov kan ju komma att uppstå längre fram att stötta människor som behöver ytterligare insatser för att komma in i det svenska samhället.

Frivilliga krafter får en miljon kronor

⇒ Många frivilliga i Laxå kommun hjälper till i integrationsarbetet. Kyrkor och föreningar gör en mycket viktig insats och kan för sin verksamhet söka bidrag ur föreningsfonden. Förra året anslög kommunen 200 000 kronor, vilka förbrukades. I år anslås en miljon.

Flera föreningar och kyrkor har fått bidrag ur fonden 2015, bland annat Bergskyrkan, Hasselfors byalag och Tivedsföreningarna som framgår av artiklar i det här numret av Vårt Laxå. Nu finns större utrymme för föreningar att söka bidrag till verksamhet som främjar integration.

Nätverk underlättar flyktingarbetet

⇒ För att underlätta samarbetet kring flyktingarna finns ett asylnätverk mellan kommunen och ideella organisationer. Här ingår representanter för Svenska kyrkan, Bergskyrkan, Röda Korset, Biblioteket och FN-föreningarna i Hasselfors och Finnerödja. Nätverket samlas fyra gånger per år.

På väggen har Carlsson på Taket kört i diket men Jonas Lax och Henrik Lovebacke på Calovea håller sig på vägen och har bra fart på försäljningen.

Full speed i ny bilfirma

280 sålda bilar under 2015. Det blir nästan en bil om dagen.

Henrik Lovebackes satsning att öppna bilfirman Calovea på Revirvägen i Laxå höll ända fram. Lokalen som en gång i tiden byggdes till Rejmes dök upp och då kom en etablering i Laxå naturligt.

Med hängivenhet och ett stort intresse för bilar kastade han loss från ett fast arbete som marknadsförare och designer inom reklambranschen och började på heltid köpa och sälja bilar från och till Sveriges alla hörn.

– För mig är passionen för nyare, bättre och lagom begagnade bilar det som driver mig och får mig att älska att gå till jobbet. Vi handplockar alla objekt och har alltid 25–30 bilar i lager, Volvo, Audi, Volkswagen, Saab och andra

” Laxå ligger helt rätt logistiskt och är lätt att ta sig till. Det är en bra plats för möten! Jag tycker också att folk har en glöd här och en vilja att värna orten.

märken, säger Henrik Lovebacke.

Nu hittar företaget fler och fler kunder och i början av januari var det dags att ta nästa steg, att anställa hallsbergsbon och ungdomskompisen Jonas Lax.

– Att anställa Jonas var ett naturligt steg för att kunna hålla en hög servicegrad och bli ännu bättre. Att helt ensam

hantera runt 300 bilar på ett år och allt som det innebär blir tufft. Jonas är lika passionerad som jag och ska främst jobba med inköpen från företag, finansbolag och även privatpersoner så vi kompletterar varandra bra.

Henrik Lovebacke bor i Vretstorp och har drivit Calovea Motor sedan 2010 och tidigare sålt de bilar han köpt in via en kamrats bilfirma i Eskilstuna. Till slut blev lokalen i Eskilstuna för liten för två firmor och när etableringen i Laxå gick över förväntan så släppte de samarbetet och nu rullar Calovea Motor på med fullt fokus på Revirvägen i Laxå.

– Laxå ligger helt rätt logistiskt och är lätt att ta sig till. Det är en bra plats för möten! Jag tycker också att folk har en glöd här och en vilja att värna orten.

Invånarnas dricksvatten kontrolleras varje vecka

För att man på Laxå Vatten ska vara säker på att dricksvattnet som distribueras ut till kunderna är bra att dricka görs en hel del kontroller varje vecka av de olika processtegen på de tre vattenverken i kommunen.

På Laxå vattenverk filtreras vattnet först genom sandfilter.

Lut tillsätts sedan för att höja pH-värdet och därmed skydda vattenledningsnätet.

Innan vattnet pumpas iväg tillsätts en liten mängd kloramin som eliminerar eventuella mikroorganismer i vattnet.

Sist passerar vattnet ett UV-filter där de mikroorganismer

På Laxå vattenverk kontrollerar Samuel Schön att pH-mätaren visar rätt varje månad. Larm går ut till en beredskapstelefon om pH-värdet blir för högt eller lågt.

som inte kloraminet klarar att slå ut eliminerar.

Minst en gång per vecka måste alla anläggningar och instrument ses över så att de olika processtegen fungerar. Kontrollerna görs enligt ett schema för att inget ska bli bortglömt.

Provtagning av vattnet görs också enligt ett schema. Proverna skickas till ett laboratorium för att analyseras. Laxå Vatten tar prover på råvattnet, det färdigbehandlade dricksvattnet ut från vattenverken och hos kunder ute på ledningsnätet.

På Laxå Vattens hemsida www.laxavatten.se kan man läsa mer om dricksvattnet i vår kommun.

Text och foto:
Mari Selin

Maud Pettersson, Laxå kommun, projektledare för insatsen flyktingguider i Sydärke, med pärm full med intresserade som vill hjälpa en flykting.

Fler flyktingguider behövs

42 personer i Sydärkekommunerna har anmält sig att bli flyktingguider. Men fler krävs. 145 personer vill ha en flyktingguide!

Nu är det upp till Maud Pettersson och integrationssamordnarna i Sydärkekommunerna att matcha ihop namnen.

Det var i höstas som arbetet med att skapa kontakt mellan hjälpsökande svenskar och hjälpsökande flyktingar tog sin början. Kontaktkort sattes upp på olika platser i kommunerna där de som ville göra en insats för flyktingar kunde anmäla sig och nyanlända anmäla intresse för att få en guide.

– Det ska vara enkelt, säger Maud Pettersson. Att gå på kafé en stund, att träffas och prata, att introducera till en hobby, vara språkvän.

Nu går arbetet in i en ny fas, själva matchningen.

Projektet med flyktingguider pågår även under 2016 och för det har sydärkekommunerna fått 900 000 kronor i bidrag av staten.

Hubert tände nya pannan

När vintern stod för dörren, den 21 november förra året, invigde LaxåVärme sin nya biobränslepanna. Det skedde i samband med ett öppet hus som lockade 50 besökare. Åran att tända pannan fick den förra styrelseordföranden i LaxåVärme, Hubert Oskarsson.

Pannan är en del i LaxåVärmes arbete med omställningen till ett hållbart samhälle. Under 2015 var den biobränslebaseerade effekten 99,8 procent av värmeverkets produktion och 0,2 procent oljebaserat. Målet är att 100 procent ska vara biobränslebaserat.

Pannan är byggd vid den befintliga anläggningen på Maskinvägen i Laxå, eldas

Hubert Oskarsson, tidigare styrelseordförande i LaxåVärme, invigde den nya pannan. Foto: Mats Gustafsson

med pellets och tjänar som en spetslastpanna.

Under ett normalår ska det räcka med biopannorna för att producera värme till fjärrvärmenätet.

Därmed minskar oljeberoendet.

Tipspromenadens rätta svar:
X, X, 2, 1, 2, 1, 1, 2, 2, 2, 2. Utslagsfråga: 660MWH. Vinnare: Leif Karlsson.

Bra resultat 2015 för Laxå

Förra året blev ett bra år för Laxå kommun. Det ekonomiska resultatet var 14,6 miljoner kronor vilket är 4,6 miljoner bättre än budgeterat och nämnderna höll sina budgetar.

– Jag är väldigt nöjd med 2015 både vad gäller resultat och hur Laxå kommun arbetat med att uppfylla de mål som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten, säger Jör-

gen Petersén, ekonomichef.

Det goda resultatet beror på återbetalade Afa-försäkringspengar och att regeringen delat ut extra miljoner till kommunerna för ökade kostnader för migration. För Laxå kommuns del innebär det ett tillskott på 32,6 miljoner kronor, och utöver det 3,2 miljoner till

Jörgen Petersén, ekonomichef.

skolan. Det gjorde att likviditeten förbättrades.

– Allt utom 2,5 miljoner kronor av det tillskottet har vi kunnat flytta över till 2016.

Migrationen har även ökat inflyttningen i Laxå kommun vilket hållit skatteintäkterna uppe. Utöver de 32 miljonerna ligger Migrationsverkets bidrag till varje individ som får uppehållstillstånd och placeras i kommunen. Se artikel på sidan 12.

Jörgen Petersén är nöjd med att verksamheterna lyckats klara sina budgetar. Nämnderna har gått i huvudsak plus minus noll och anpassat kostnader på ett bra sätt.

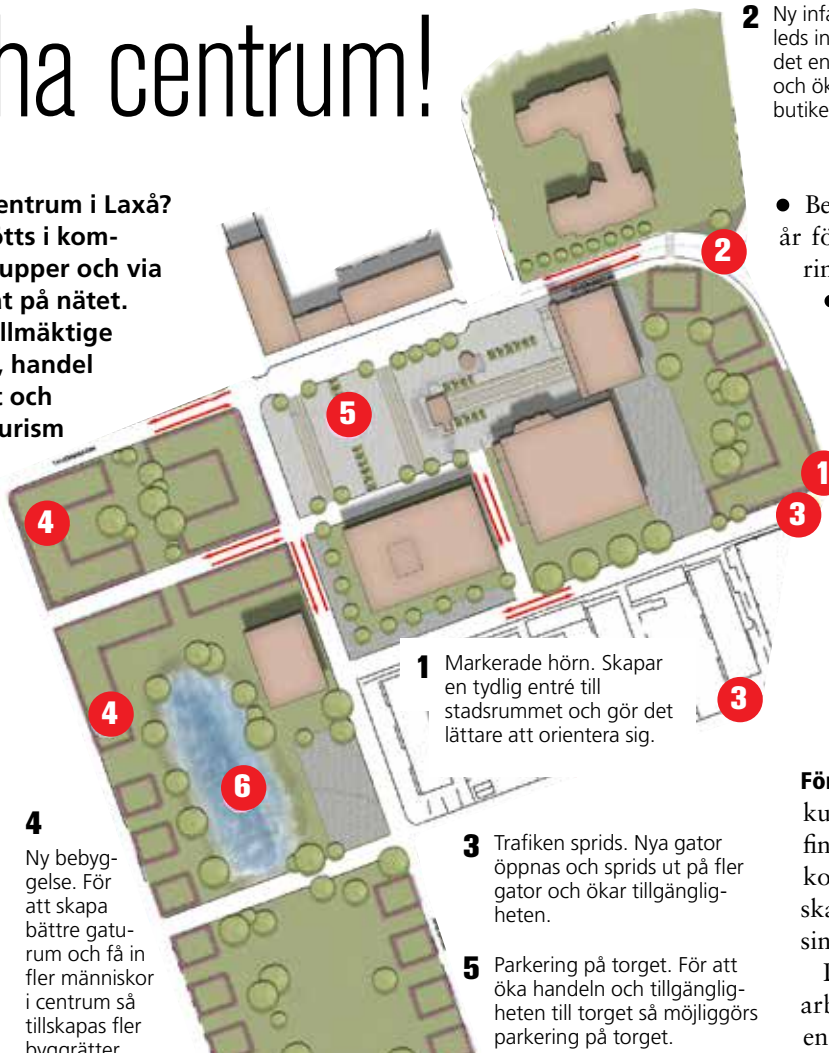
– Vi är på rätt väg, men måste fortsätta med att vara sparsamma. Soliditeten, det vill säga det egna kapitalets andel av de totala tillgångarna, ökade från 0,3 till 6,9 procent men är fortfarande lågt jämfört med andra kommuner.

Så vill vi ha centrum!

Hur formar vi ett attraktivt centrum i Laxå? Den frågan har stötts och blötts i kommunen sedan 2014 i arbetsgrupper och via medborgardialog bland annat på nätet. I december antog kommunfullmäktige visionen som rör bebyggelse, handel och verksamhet, trafik, konst och kultur, grönstråk, trygghet, turism och ett Laxå för alla.

Några punkter ur visionen:

- Ta vara på spännande arkitektur, tänk på omsorgsfulla detaljer när nytt byggs!
- Bebygg oanvända byggrätter på så kallade lucktomter!
- Nya exploateringar ska förläggas till centrala Laxå.
- Befintliga verksamheter som kommunförvaltningen och bibliotek flyttas hit.
- Alla bostäder som byggs bör vara i centrala Laxå om det inte är uppenbart olämpligt.
- Omvandla befintliga hus till moderna och funktionella lägenheter i centrum.
- Samla handel kring centrumtorget utveckla samarbete mellan kommunen och handeln.
- Skötseln av Laxå centrum ska hålla god basstandard.

4

Ny bebyggelse. För att skapa bättre gatuum och få in fler människor i centrum så tillskapas fler byggrätter.

- Se över belysning!
- Skapa en medborgardialog kring utformning av miljön i centrala Laxå!

1

Markerade hörn. Skapar en tydlig entré till stadsrummet och gör det lättare att orientera sig.

3

Trafiken sprids. Nya gator öppnas och sprids ut på fler gator och ökar tillgängligheten.

5

Parkering på torget. För att öka handeln och tillgängligheten till torget så möjliggörs parkering på torget.

2

Ny infart till torget. All trafik leds in mot torget, det gör det enklare att ta sig till torget och ökar kundunderlaget för butiker.

- Besökta centrum varje år för att se vilka förbättringsåtgärder som krävs.
- Anlägg en lekplats!
- Utveckla Bodarneparken till en levande och välkommande plats!
- Skapa lokaler för möten vid torget!
- Minimera återvändsgatorna, fart hinder, enkelriktade gator.
- Tillåt parkering på centrumtorget.

För att förslagen ska kunna realiserars krävs finansiering och det är kommunens ansvar att skapa utrymme för det i sin budget.

Därför fortsätter nu arbetet med att ta fram en handlingsplan för att räkna på faktiska kostnader för utvecklingsarbetet och hur dessa ska fördelas över kommande år.

Bergs kyrkans språkkafé har drivits i tre år och är välbesökta. Efter fikastund erbjuds undervisning i svenska. Den här dagen delades eleverna upp i två grupper. Här undervisar Marita Wanche som är pensionerad lärare en grupp i kyrksalen.

Språkövningar på kafé i kyrkan

En balkong. Pannor läggs i djupa veck. En och annan suck hörs runt bordet. Ett helt nytt alfabet ska läras in, lika många bokstäver som modersmålet arabiskan, visserligen, men helt främmande och med sex fler vokaler. Dessutom ska man lära sig skriva åt andra hållet, från vänster till höger och tungan ska vickas på nytt sätt:
– Pallkonn.
Flera balkonger.

Tanja Hougaard, pensionerad banktjänsteman, leder tålmodigt arbetet från whiteboarden. Som assistent och tolk den här dagen har hon

Reem Yanes som kommit till Laxå från Syrien. Det är tisdag förmiddag och asylcafé med svenskundervisning på Bergs kyrkan i Laxå. Tio frivilliga från församlingen sköter rulljangsen med kaffeservering, barnpassning och undervisning.

– Många av gästerna är från Syrien, Eritrea, Afghanistan, Kongo och Uganda och söker asyl, men alla är välkomna hit, även Laxåbor! säger Anette Schön, tidigare arbetsterapeut.

I dag har 34 vuxna och sju barn mött upp, men det har hänt att så många som 120 personer har kommit för att ta del av kaffetår och undervisning. Genom åren har hundratals människor passerat språkkaféet,

många har flyttat från kommunen medan en del har blivit placerade i Laxå och bor kvar.

Bergs kyrkan svarar för en betydande insats i Laxås mottagning av flyktingar. I tre år har församlingen drivit språkkafé men man anordnar också andra aktiviteter som konserter och resor.

– Vi hjälper även till med kläder och andra förnödenheter en barnfamilj behöver, som barnvagnar, säger Anette Schön.

Allt sker på ideell grund, sedan förra året med bidrag ur Laxå kommuns integrationsfond på 80 000 kronor.

– Det gjorde att våra möjligheter att hjälpa ökade, säger

Ruth Rudolfsson, tidigare var vi tvungna att ta allt ur egen ficka.

Att hjälpa de asylsökande flyktingarna ger mycket igen.

– Det är så roligt att ha en meningsfull sysselsättning som pensionär, säger Tanja Hougaard.

För de asylsökande är kaféet värdefullt. Här erbjuds de en plats att träffa andra på vilket betyder mycket socialt. Dessutom kan de börja träna svenskan innan de får börja studera på SFI efter att ha fått uppehållstillstånd.

– Folket i Laxå är mycket snälla, säger Mysra Eloraemly från Pakistan. De visar stort hjärta genom att acceptera många flyktingar här!

FRÅGAN

Kan du nämna tre bra saker med Laxå kommun?

Kristina Mjörndal, Tived:

1. Tiveds lanthandel.
2. Sannerudsmarken, som 20-årsjubilerar sista helgen i augusti, det största eventet i hela kommunen som vi startat från noll och intet!
3. Att vi har Tivedsbygden fibersatt och fortfarande håller på med det!

Alper Özacardi, Laxå:

1. Att Laxå är ett lugnt område.
2. Att det är nära till allt.
3. Att det är tryggt, en bra plats för barn att växa upp på!

Ewa Palmdal, Laxå:

1. Biblioteket.
2. Att man känner alla.
3. Att vi har nära till naturen!

Yngve Carlstedt, Laxå:

1. Närheten till naturen! Jag går en mil per dag i skogen.
2. Att Laxå är ett normalt stort samhälle. Jag skulle aldrig vilja bo i en större stad.
3. Närheten till större städer som Örebro, Mariestad och Karlskoga.

Britt Johansson, Hasselfors:

1. Fin natur, särskilt i Hasselfors! Bor man där behöver man inte ha sommarstuga.
2. Det mesta finns.
3. Att det har blivit mer framåtanda!

Modellen visar hur huvudentréns informationsbyggnad ska se ut. Arkitektbyrån White har gjort förslaget som byggs av Bygghyttan i Karlsborg AB.

Ansiktslyftning i nationalparken

Det är si och så med datakommunikationen i Tivedens djupa hörn. Ut-sättaren Daniel Johnsson hade tänkt ta hjälp av GPS när den nya huvudentrén till Tivedens nationalpark skulle sättas ut, men han fick i stället ta fram den traditionella totalstationen för att rätt kunna mäta in var de inritade byggnaderna ska ligga.

Det är noga med att allt hamnar rätt när stora byggsatsningar ska göras i Tivedens nationalpark. Tommy Paulsson, Peter Nero och Daniel Johnsson från Anläggningsgruppen i Skaraborg mäter ut var huvudentréns informationsbyggnad ska stå.

huvudentré med ny informationsbyggnad Även entrén vid Vitsand rustas upp. En helt ny ingång till parken planeras vid Ösjönäs.

Markarbetena är i gång och utförs av Anläggningsgruppen i Skaraborg. Det är Bygghyttan i Karlsborg AB som utför byggarbetena enligt förslag och ritningar från White arkitekter.

Arbetena sker under 2016 och invigning planeras i maj 2017. Förnyelsen av Tivedens nationalpark kostar 12 miljoner kronor. I samband med ombyggnaden förnyas även informationen i området med nya skyltar, ledmarkeringar, broschyrer och ljudinformation.

i området. I samband med det satsar länsstyrelsen i Örebro på upprustning av parkens

Flyttsnurr i rondellen

⇒ April blir flyttmånad för Linne & Lump, Laxås populära antik- och kuriosabutik med kunder från hela landet. I mitten av april räknar ägarfamiljen Toftling att flytten går över rondellen till en 517 kvadratmeter stor och nyrenoverad butik i före detta brottarlokalen vid von Boijgatan.

– Vi ser fram emot det, säger Marita Toftling. Det blir fint och fräscht med utbyggnad åt två olika håll med fina detaljer. Vi tycker Laxåhem har gjort ett bra ritningsjobb!

Marita Toftling räknar med att kunna öppna butiken i maj.

Efter en större ombyggnad flyttar sedan matkedjan Netto

Nu flyttar antik- och kuriosabutiken Linne & Lump över rondellen för att ge plats åt matkedjan Netto.

in i de lediga lokalerna om 860 kvadratmeter.

– Vi räknar med att öppna i augusti, säger Nettos etableringschef Peter Jakobsen, som tror att den nya butiken ger 15 till 20 nya arbetstillfällen med olika sysselsättningsgrad.

Det var i december som Netto köpte den gamla industrilokalen av ägaren Fratrum Fastigheter. Det som lockade till köpet var läget i rondellen efter E 20. Ett 50-tal nya parkeringsplatser anläggs i anslutning till butiken.